

NYUGAT-MECSEKI Tájoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágótöttös

Ajánló

A Tolna megyei Bábaapáiban létesülő Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) projektje megkapta az illetékes hatóságtól a létesítmény jogerős környezetvédelmi engedélyét, ami jelentős lépés az engedélyezési eljárásban – jelentette be Dr. Hegyháti József, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) ügyvezető igazgatója a szervezet decemberi, évértékelő sajtótájékoztatóján.

Biztonságos a magyar nukleáris hulladékkezelés és tárolás (4–5. oldal)

A tervezett hulladéktároló kivitelezésébe, későbbi üzemeltetésébe a többség szerint bekapcsolódhatnak helyi cégek. A bizakodók aránya a 2 évvel korábbiakhoz képest 10%-al nőtt, ami igen jelentős javulást, csaknem kétharmados eredményt jelent.

A térség lakossága... (7. oldal)

„A hazai hulladék-elhelyezésben és a kutatási programokban érintett térségek önkormányzatai úttörő szerepet vállaltak abban, hogy gondos felhasználóként a kapott forrásokat közcélra, településük fejlesztésére, egy-egy adott település gondjainak enyhítésére, vagy megoldására használják fel...”

A hónap idézete: EU-s tanácskozás a Nukleáris Energia Jövőjéért (7. oldal)

— 1982–83-ban ő javasolta Reagan elnöknek a csillagháborús tervként is emlegetett stratégiai védelmi kezdeményezést (SDI).

— 2001-ben elsőként kapta meg a Corvin-lánc ki-tüntetést.

Teller-centenárium (8. oldal)

Új névvel az új esztendőben!

A jogi szabályozás megváltozása miatt, az RHK Kht. ez évtől *Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság* néven folytatja munkáját. A társaság rövidített neve: *RHK Kft.* Ennek megfelelően a Tájoló lapszámaiban idén az új névvel találkozhatnak Olvasóink.

Csendes jubileum – ötödik évfolyamát kezdi a Nyugat-Mecseki Tájoló

Tisztelt Olvasók!

Idén ötödik évfolyamába lép a Nyugat-Mecseki Tájoló, a NymTIT-térség negyedéves önálló kiadványa. A 2004-ben megjelent első szám beköszöntőjében Dr. Hegyháti József, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. ügyvezető igazgatója azt írta, idézzük:

„A Magyar Köztársaság Kormánya azzal a céllal hozta létre a Társaságot, hogy felelős gazdája legyen a magyarországi radioaktív hulladékok tárolásával és végleges elhelyezésével összefüggő környezetvédelmi feladatoknak. E feladatok megoldása nemzeti érdek. A megvalósuló fejlesztések és kutatási programok alapvető

célja, hogy a hazánkban keletkező valamennyi radioaktív hulladék átmeneti és végleges elhelyezése teljes mértékben megfeleljen az Európai Unió által támasztott követelményeknek.

(Folytatás a 3. oldalon)

LAPZÁRTA UTÁN

Egyhangú támogatás a kutatási tervnek

Az RHK Kft. felkérésére alakult Szakértői Bizottság – amely a magyar földtudományok kiemelkedő, iskolateremtő, nemzetközileg is elismert személyiségeit foglalkoztatja szakértőként az RHK Kft. illetékességi körébe tartozó kutatások témakörében – április 1-jén Budaörsön, az RHK Kft. budaörsi kirendeltségének tanácstermében tartott ülést.

(Folytatás a 2. oldalon)

Pécs

Gondolta volna?!

...

— ha a Tájoló eddig megjelent összes lapszámát kiterítve egymás mögé tennénk, a „papírkígyó” hossza meghaladná a 35 kilométert, ami több mint a Pécs és Szigetvár közötti távolság.

Szigetvár

Koordinációs értekezlet a Mecsekércnél

A kialakított együttműködésnek megfelelően minden hónap első péntekén kerül sor a Mecsekérc Zrt. kővágószőlősi telephelyén a nagy aktivitású atomerőművi hulladékok tárolója kutatási programjának koordinációs értekezletére.

A Mecsekérc szakemberei, és a program megvalósításáért felelős RHK Kft.-s szakértők ezeken a találkozókön beszélnek meg az egy-egy hónapban végzett munkát és annak eredményeit, valamint az elkövetkezendő feladatokat. Képünk a márciusi alkalmon készült.

Bal oldalon, felülről lefelé: *Eck József* beruházási igazgató RHK Kft., *Benkovics István* vezérigazgató-helyettes Mecsekérc Zrt., *Bertha Zsolt* Mecsekérc Zrt., *Sándor Tibor*, a NymTIT képviselője, *dr. Nagy Zoltán* RHK Kft., Középen: *Frigyesi Ferenc*, az RHK Kft. tanácsadója.

Új beruházási igazgató az RHK Kft.-nél

Január elsejétől **Eck Józsefet** nevezték ki az RHK Kft. beruházási igazgatójává. Terveink szerint lapunk következő száma interjút közöl majd Eck Józseffel az idei tervekről és munkákról.

Bemutatkozik az új beruházási igazgató: „Az egykori Magyar Villamos Művek Tröszt ösztöndíjasaként 1979-ben szereztem mérnöki diplomát a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán, folyamattervezői szakon. 1984–85-ben gazdasági szakmérnöki másoddiplomás képzésen vettem részt, 1986-ban pedig középfokú vizsgát tettem angol nyelvből. Német és orosz nyelvből alapfokú ismereteim vannak.

A diplomaszerezést követően a paksi atomerőműben helyezkedtem el, ahol az évek folyamán az épülő blokkok üzembe helyezésében vettem részt. Ezt követően az itt szerzett tapasztalatok alapján az atomerőmű üzemvitel irányítási területén, valamint a karbantartás, tervezés, irányítás és végrehajtás feladatköreiben dolgoztam különböző szintű

vezetőként. Ennek során részt vettem az atomerőmű karbantartási rendszerének kidolgozásában, amely a mai napig biztosítja a berendezések hatékony és magas szintű működését. Az üzemeltetési és karbantartási gyakorlat megszerzése után a műszaki háttértámogatáshoz kapcsolódóan az erőmű rendszerei és berendezései modernizálási tevékenységé-

nek feladatait irányítottam. Vezetéssel került végrehajtásra a 2. blokkban 2003-ban történt üzemzavar következményeinek felszámolása, a sérült üzemanyag eltávolítása és biztonságos becsomagolása. Ezen tevékenységek kapcsán jelentős vezetői ismeretre és tapasztalatra tettem szert az atomenergia alkalmazás nagy bonyolultságú rendszereinek irányítása, valamint az atomerőművi radioaktív hulladékok elsődleges kezelése területén. Ez év január 1-től kaptam megbízást az RHK Kft. beruházásainak irányítására.”

Eck József

LAPZÁRTA UTÁN

Egyhangú támogatás a kutatási tervnek

(Folytatás az 1. oldalról)

A tanácskozás vezető napirendje a Mecsekérc Zrt. szakemberei által készített kutatási terv megvitatása volt. A csaknem háromórás megbeszélésen a szakértői bizottság tagjai részletesen elemezték, és értékelték a benyújtott több mint 200(!) oldalas kutatási tervet. A bizottsági tagok magas színvonalú, értékes, és alapos munkának tartották a benyújtott tervet, és számos kiegészítést, pontosítást fogalmaztak meg, s csaknem kéttucatnyi kérdést is feltettek a Mecsekérc Zrt. szakértőinek.

A válaszok megadása után a szakértői bizottság egyhangú szavazással fogadta el a kutatási tervet. A terv bemutatására, a legfontosabb feladatok megismertetésére a Tájékoztató következő számában tér vissza.

Csendes jubileum

– ötödik évfolyamát kezdi a Nyugat-Mecseki Tájéoló

(Folytatás az 1. oldalról)

... a többéves kutatási program munkálatainak, eredményeinek — az RHK Kft. szándéka szerint — hiteles krónikása lesz a most induló Nyugat-Mecseki Tájéoló.”

Most visszpillantva az elmúlt évekre, megalapozottan állapíthatjuk meg, hogy a Tájéoló eddig megjelent tizenhat száma (a megjelenések érdekesebb adatait lásd keretes anyagunk) felvállalt küldetésének megfelelően folyamatosan beszámolt a NymTIT térség falvaiban élőknek az évtized első felében újra indított a nagy aktivitású atomerőművi hulladékok tervezett tárolója helyének kiválasztását, majd létesítését célzó szakmai kutatási program munkáiról, s menet közbeni eredményeiről.

A szakmai tevékenység bemutatása mellett fontos feladata a Tájolónak, hogy rendszeresen tudósítson a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás munkájáról, a NymTIT nemzetközi tevékenységéről is. Ennek megfelelően kaptak helyet a Tájéoló oldalai között a Tájékoztatói Körutakról, a Tájéoló Napokról, valamint a Niels Bohr tanulmányi versenyeiről, s a NymTIT tanul-

mányútjairól, és a Társulás nemzetközi kapcsolataival foglalkozó írások, interjúk és beszámolók.

A rendszeresen két évente megtartott közvélemény-kutatások adatai is azt mutatták, hogy a térségben élők megismerték, befogadták és megszerették a Tájolót, a szerkesztők abban bíznak, hogy már feltűnne a hiánya az Olvasóknak...

A tavalyi közvélemény-kutatás eredményei is igazol-

ták, hogy a NymTIT térségben élők hiteles és tárgyilagos orgánumnak tartják a lapot, az információszerezés hasznos eszközeként tekintik. A válaszadók több mint kétötöde (40,5 százalék) ítélte hiteles tájékoztatói forrásnak a Tájolót, és ez az eredmény több mint kétszerese volt a 2005-ös eredménynek, ami akkor 17,9 százalék volt! Ez olyan fejlődés amire a Tájéoló méltán lehet büszke, s amely további erőfeszítésekre kell, hogy sarkallja a szerkesztőket, vala-

mint az RHK Kft. szakértőit, hogy 2009 eredményei is a bizalom, a hitelesség növekedéséről szólhassanak!

Az idei esztendő különösen „gazdag” lesz az évfordulókban, az év elején ötödik évfolyamát kezdő lap decemberben eléri a jubileumi huszadik lapszámot, és az ötvenzes megjelent példányszámot!

Bízva abban, hogy a „jubileumi évben” is megtisztelik figyelmükkel a Tájéoló lapszámait, és érdeklődéssel forgatják majd a lap oldalait Olvasóink, köszönjük meg az eddigi együttműködést valamennyi partnerünknek — s ezek sorában külön is a NymTIT-nek — remélve, hogy az elkövetkezendő években újra lesz bőven mondani és a közölnivalónk, a módosított és aktualizált kutatási program munkáiról, eredményeiről, és a NymTIT tevékenységéről.

Gondolta volna?!

- a Tájolóban (2007 végéig) megjelent cikkek száma: 172
- a Tájolóban (2007 végéig) megjelent fotók és illusztrációk száma: 247
- a Tájoló eddig megjelent példányszáma: 42 500
- a Tájoló eddig megjelent lapszámainak összesített oldalszáma: 340 000 oldal

Biztonságos a magyar nukleáris

2007-ben is eredményesen dolgozott az RHK Kft.

A Tolna megyei Bábaapátiban létesülő Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) projektje megkapta az illetékes hatóságtól a létesítmény jogerős környezetvédelmi engedélyét, ami jelentős lépés az engedélyezési eljárásban — jelentette be Dr. Hegyháti József, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) ügyvezető igazgatója a szervezet decemberi, évértékelő sajtótájékoztatóján. Kiemelte, hogy az érvényes tervek szerint — az összes szükséges engedély birtokában — az NRHT 2008 nyarától fogadhatja a paksi atomerőmű kis és közepes aktivitású hulladékait.

Az NRHT iránt megnyilvánuló nagy szakmai és lakossági érdeklődést egyetlen — de meggyőző — adattal érzékeltette az RHK Kft. vezetője: az elmúlt két és fél év során az ideiglenes telephelyet többszáz érdeklődő csoport kereste fel, a látogatók száma idén ősszel meghaladta a hétezer(!) főt.

A NymTIT térségét érintő nagy aktivitású hulladéktároló kutatási programjáról szólva az ügyvezető igazgató azt emelte ki, hogy a szakemberek között e témában kettős a konszenzus:

a szükség van egy hazai, nagy aktivitású hulladékokat befogadó végleges tárolóra;

Dr. Hegyháti József

● A jövőre működésének tízéves évfordulójára készülő RHK Kft. felelősségi körébe négy nagy projekt gondozása tartozik. Az RHK Kft. egy intézményi hulladékokat kezelő tárolót működtet 1976 óta a Pest megyei Püspökszilágyon, felelős a Pakson létesített Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolója biztonságos üzemeléséért, a Tolna megyei Bábaapátiban kis és közepes aktivitású hulladéktároló megvalósításán dolgozik, valamint végrehajtja a nagy aktivitású hulladéktároló kutatási programját, amelynek helyszíne a Nyugat-Mecsek területe.

● A Pest megyei Püspökszilágyon immáron több mint harminc éve biztonságosan üzemelő Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT). Az intézményi (az iparból, a mezőgazdaságból, az egészségügyből, a kutatásból és oktatásból származó) kis és közepes aktivitású hulladékok tárolója szerepét tölti be.

● A több éve folyó és egymásra épülő modernizálási és biztonságnövelési programok egy időben, egymás mellett valósulnak meg. A még negyven évre tervezett működés feltételeinek megteremtésében nagy szerepet kap a tárolóhely felszabadítása, ami a gyakorlatban a korábban megtelt tárolómedencék vizsgálatát, biztonságos kibontását s a bennük lévő hulladékoknak a mai kor szigorúbb követelményeinek megfelelő válogatását, tömörítését és újra-csomagolását jelenti.

b hogy a tároló csak mélygeológiai létesítmény lehet.

A nagy aktivitású tárolóhoz kapcsolódó eddig elvégzett kutatások eredményei úgy foglalhatók össze, hogy van kiválasztott és megfelelőnek ítélt kőzet, a BAF (Bodai Aleurolit Formáció) a Nyugat-Mecsekben. Az évtized elején újraindultak a kutatások, amelyeknek célja kettős volt: az ismeretszerzés és a helyszín-kijelölés.

NAH A NY-MECSEKBE: Stratégia

- ÜZEMANYAG-CIKLUS ZÁRÁSA
 - ELVI LEHETŐSÉGEK ...
 - BÁRMELYIK LEHETŐSÉGET VÁLASZTJUK, SZÜKSÉG VAN EGY HAZAI VÉGLEGES NAH TÁROLÓRA
- VÉGLEGES TÁROLÓ
 - ALKALMAS NAH ÉS KNÜ ELHELYEZÉSÉRE
 - CSAK MÉLY GEOLÓGIAI LÉTESÍTMÉNY LEHET

hulladékkezelés és tárolás

A 2008-as év legfontosabb elvégzendő feladatai közé tartozik majd az NRHT projekt keretei között az engedélyezési eljárás befejezése, (létesítési, üzemeltetési engedélyek megszerzése) a tároló infrastruktúrájának kiépítése, valamint az üzemeltetés beindítása.

Folytatódik, és a tervek szerint az év közepére befejeződik a Lakossági Ellenőrző Csoport tagjainak szakmai felkészítése is. A 18 tagból álló csoport a lakossági kontroll garantálása érdekében dolgozik majd, s jogos lesz a beszállításra kerülő hulladékok ellenőrzése a beszállítás és a

A sajtótájékoztató résztvevői

tárolás során. (A felkészítés eseményeiről és annak eredményeiről a Krónikás már többször beszámolt a lap oldalain, így lesz ez az új esztendőben is, a Krónikás tudósítója valamint a TETT Híradó stábjában ott lesz a felkészítési programon, és beszámol a látottakról.)

Az RHK Kft. illetékességi körébe tartozó feladatok anyagi alapjairól az Országgyűlés a költségvetési szavazás során döntött. Az idej betervezett szakmai ja-

● **A Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolója (KKÁT)** az atomerőműben keletkezett kiegészített üzemanyagok biztonságos ideiglenes tárolását oldja meg 50 éves időtartamra. A KKÁT idén volt 10 éves, az évfordulóról ünnepi ülésen emlékezett meg az RHK Kft. 2017-ig — a paksi atomerőmű tervezett (alap) üzemidejéig — összesen 25 kamra megépítésével számolnak a szakemberek, ebből idáig 16 készült el. A legújabb bővítés idén fejeződött be, ezzel a KKÁT 7200 kazetta elhelyezését tudja biztosítani. 2007 végéig 5107 kazettát helyeztek el.

● **A Tolna megyei Bábaapátiban** megvalósuló, nemzeti radioaktív hulladék-tároló projekt megvalósítása a jövő év folyamán prioritást kap az RHK Kft. munkájában. A célegyenesbe fordulás után, jövőre a finis következik, annak érdekében, hogy az NRHT 2008-tól fogadhasa a paksi atomerőmű kis és közepes aktivitású hulladékeit. A kitűzött cél elérésével a paksi erőműben szükségtelemmé válna egy új átmeneti tároló építése.

Idén is folytatódnak a látványos és nagy média-, illetve lakossági érdeklődéssel kísért tevékenységek. Befejeződik a felszínen a központi és a technológiai épület kivitelezése, a felszín alatt pedig már a végleges tárolóterek kialakításához fognak hozzá.

A 2008-as év legfontosabb elvégzendő feladatai közé tartozik majd az NRHT projekt keretei között az engedélyezési eljárás befejezése, (létesítési, üzemeltetési engedélyek megszerzése) a tároló infrastruktúrájának kiépítése, valamint az üzemeltetés beindítása.

vaslatot elfogadva, a parlamenti döntés alapján az RHK Kft. idén összesen csaknem 16 milliárd forintot fordíthat a kitűzött feladatok megvalósítására.

Tájékoztatójának végén az ügyvezető igazgató egy áttekintő táblázat elemzésével mutatta be, hogyan változott — kedvezően — a Nyugat-Mecsek területén élők, valamint az NRHT térség lakosságának véleménye a legutóbbi három közvélemény-kutatás során.

ÖSSZEHASONLÍTÓ EREDMÉNYEK					
Társulás	Kérdés	Lehetséges válasz	Eredmények		
			2003	2005	2007
TETT	A TÁROLÓ BIZTONSÁGA	1 ... 5	3,36	3,45	3,78
NyMTIT	BIZTONSÁGOS TÁROLÓT ÉPÍTENEK?	1 ... 5	3,46	3,52	3,55
TETT	A BÁTAAPÁTI TELEPHELY SZEMÉLYES ELFOGADOTTSÁGA	EGYETÉRT	58%	60,1%	68,2%
NyMTIT	A NYUGAT-MECSEKI TELEPHELY SZEMÉLYES ELFOGADOTTSÁGA	EGYETÉRT	51,5%	58,5%	60,4%
TETT	A TÁROLÓ ÜZEMELTETÉSÉVEL SZEMBENI SZEMÉLYES HOZZAÁLLÁS	NEM FÉL	44%	43,2%	52%
		NAGYON FÉL	24%	19,6%	13,2%
NyMTIT	A TÁROLÓ ÜZEMELTETÉSÉVEL SZEMBENI SZEMÉLYES HOZZAÁLLÁS	TÁMOGATJA	38%	35,7%	55,5%
		ELUTASÍTJA	55%	47,4%	36,4%

Megkérdeztük

Kovács Győzöt, a NymTIT elnökét ...

Mit tervez az idén a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás?

Kovács Győző, Boda polgármestere, a NymTIT elnöke elmondta, hogy: „A NymTIT 2008-ban a lakossági tájékoztatás hatékonyságát tervezi növelni, partnerei hatékony segítségével. Fontos feladatának tartja az eddigi szakmai és partneri kapcsolatok fenntartását, azok megerősítését. Természetesen folyamatosan figyelünk a társulás tagjainak informáltságára, képzésére, szakmaiságára. Ennek egyik fontos eleme a finn szakmai út, mely lehetővé teszi az ottani végleges tároló megismerését. A szakmai út során a társulás megismerkedhet a finn kistérségi társulással, a LEADER közösséggel is.

Társulásunk fontos tényezőnek tartja a *Niels Bohr fizika-kémia verseny* hagyományos lebonyolítását, valamint a *Tájéoló Nap* megrendezését. A kommunikáció szerves része a már településeket körbejáró leporellók iskolákban történő bemutatása, mely által a jövő generációja is megismerkedhet a nagy aktivitású radioaktív kutatási program, valamint a társulás és partnerei tevékenységével.

Honlapunk (www.nymtit.hu) szintentartását, fejlesztését szintén szem előtt tartjuk a jövőben is, hisz ezáltal a világhálón is lehetőség nyílik megjelenésre. Természetesen az eddig kialakult nemzetközi kapcsolatainkat, tagsági viszonyunkat is ápolni, szervezni fogjuk a jövőben is.”

Fejlesztés – összefogással

A Tájéoló mindig szívesen számol be, és ad nyilvánosságot azoknak a híreknek, amelyek a NymTIT térségnek és falvainak fejlődéséről, fejlesztéseiről szólnak. Idei első számunkban egy megvalósult bodai fejlesztést mutatunk be.

Boda Község a Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítványtól kapott támogatással, valamint saját erő hozzáadásával, turisztikai fejlesztés keretein belül, felújította a Petőfi út szőlőbe, az avarkori földvárrom felé vezető út egy szakaszát. Ez kezdete a jövőbeni várromfeltárásnak, rekultivációnak.

A felújított úton jó körülmények között elérhetővé vált a *Timár Zoltán* által kialakított tájház, valamint a Fehér-Mecsek Borút Bodán áthúzóóó északi része.

PERISZKÓP

Folytatódik a nukleáris reneszánsz

A szakemberek szerint az emberiség előtt álló megoldandó globális kihívások egyike — a tiszta víz, a túlnépesedés, és a globális felmelegedés mellett — az energiakérdés. Világméretben megnyugtató megoldást kell találni arra a dilemmára, hogyan lehet kielégíteni az egyre növekvő energiaigényt úgy, hogy az emberi környezetre a legkisebb kárral járjon. Az egyik jelentős előnyököt nyújtó megoldás az atomenergia.

Február második felében a Magyar Országgyűlés megkezdte a magyar energetikai koncepció 2020-ig terjedő megvalósítására vonatkozó tervezet szakmai vitáját, amelyben reális opcióként szerepel az atomenergia hazai termelése.

A magyar energetika politikai koncepciójának az atomenergiára vonatkozó része, a nemzetközi trenddel — az atomenergia XXI. századi további felhasználásával — egybevág. Egyre több ország ismeri fel, s döntéseiben ezt a felismerést a gyakorlatba is átülteti, hogy az atomenergia századunkban a békés célú energiatermelés nagy előnyökkel járó alternatívája, amire építeni lehet a biztonságos energia-ellátást.

Az elmúlt évben több országban is fontos döntések születtek a területen. Ezekből nyújtunk át most a Tájéoló segítségével néhány olyan hírt, amelyek egyértelműen bizonyítják az atomenergia létjogosultságát, s igazolják annak a megállapításnak az igazságát is, hogy a világban folytatódik a nukleáris reneszánsz.

(Híreinket a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség NucNet hírszolgálatának anyagaiból válogattuk.)

KANADA: Elfogadott javaslat a nagy aktivitású hulladék végleges elhelyezésére.

Kanada elfogadta a Nukleáris Hulladék Kezelő Szervezetének (NWMO) az atomerőművek kiegészítő fűtőelemei végleges elhelyezésére vonatkozó többfázisú javaslatát. Az ötéves kutatások eredményei alapján készült javaslat mélygeológiai, szükség esetén átmenetileg felszíni, vagy felszín alatt közvetlenül elhelyezkedő központi hulladéktároló létesítését javasolja. Jelenleg a lehetséges helyszínek kiválasztása kezdődik, a kormány felügyelete mellett.

USA: Két új blokk

3000 MW-i kapacitásbővítés szerepel a Florida Power and Light Company terveiben az egyesült államokbeli Turkey Point atomerőmű területén. A bővítés várhatóan 2020-ra valósul meg.

KÍNA: Új blokk Észak-kelet Kínában

A Hongyanhe-i (Észak-kelet Kína) atomerőműben hozzákezdtek az első 1000 MW teljesítményű reaktorának építéséhez. Az új reaktor várhatóan 2012-ben kezd áramot termelni.

FINNORSZÁG: Üzemidő-hosszabbítás, újabb blokk

A finn kormány engedélyezte a Loviisa-i erőmű mindkét blokkjának üzemidő hosszabbítását. Az 1977-ben illetve 1981-ben üzembe helyezett blokkok 2027-ig és 2030-ig működhetnek.

A térség lakossága munkalehetőségeket is vár a tervezett hulladéktárolótól

Előző számaiban a Tájéoló már többször foglalkozott a tavalyi, a NymTIT falvaiban készített közvélemény-kutatás eredményeivel. (IV. évfolyam 2. szám, 2007. július 1., 4-5. oldal, IV. évfolyam 4. szám, 2007. december 1., 3 oldal.) A Tájéoló mostani számában azokat az eredményeket, véleményeket adjuk közre, amelyek a tervezett létesítmény által nyújtott munkalehetőségekkel kapcsolatos kérdésekre születtek.

Helyi cégek részvétele a kivitelezésben és a működtetésben:

A tervezett hulladéktároló kivitelezésébe, későbbi üzemeltetésébe a többség szerint bekapcsolódhatnak helyi cégek. A bizakodók aránya a 2 évvel korábbiakhoz képest 10%-al nőtt, ami igen jelentős javulást, csaknem kétharmados eredményt jelent.

Várakozás	fő	2007	2005
lehetőséget lát	481	60,1%	50,5%
nem lát lehetőséget	303	37,9%	45,2%
nem nyilatkozott	16	2,0%	4,3%
Összesen	800	100,0%	100,0%

Az egyes településeket vizsgálva elmondható, hogy Kővágótóttősen, Kővágószőlősen és Bükkösdön voltak a legoptimistábbak a kérdés megítélésében. Ugrásszerűen nőtt a pozitív várakozások aránya Kővágótóttősen, Bükkösdön, de másutt is mutatkoztak jelentős változások (Kővágószőlős, Cserkút, Hetvehely). Negatív irányú elmozdulás volt tapasztalható Bakonya és Helesfa esetében.

Település	helyi cégek közreműködésére számítók	2007	2005
Kővágótóttős		73,1%	44,9%
Kővágószőlős		70,7%	61,5%
Bükkösd		68,7%	49,7%
Bakonya		59,6%	65,9%
Cserkút		57,8%	46,0%
Boda		52,8%	52,6%
Cserdi		51,1%	50,0%
Hetvehely		45,9%	30,3%
Helesfa		44,9%	69,0%
Teljes minta		61,4%	52,7%

A hulladéktároló és a helyiek munkavállalása

A válaszadók többsége a helyiek munkavállalása terén is bizakodónak mutatkozott, a 2005-ös felmérés adataival gyakorlatilag megegyező arányokban látott lehetőséget a helyiek munkavállalására. Figyelembe véve az elmúlt években a kutatási programban bekövetkezett kényszerű lassítást, ez az eredmény is megnyugtató, mivel jelzi, hogy a lassítás ellenére a térségben élők továbbra is nagy jelentőségűnek tartják a létesítményt, olyannak amely a helyiek munkavállalásában fontos szerepet tölthet be.

A csaknem kétharmados arány a kutatások új szakaszában egyben jó alapot jelenthet a még nagyobb lakossági támogatás eléréséhez, a helyieknek felkínált munkákkal, megbízásokkal.

Várakozás	fő	2007	2005
lehetőséget lát	515	64,4%	65,6%
nem lát lehetőséget	268	33,5%	32,4%
nem nyilatkozott	17	2,1%	2,0%
Összesen	800	100,0%	100,0%

Uniós támogatás az önkormányzatoknak

A környezetbarát nukleáris energia megfelelő válasz lehet a globális felmelegedés kihívásaira, ennek ellenére csak lassan javul az atomerőművek megítélése és terjed az alkalmazásuk, ezért különösen fontos teret adni a nukleáris erőművek közelében élő önkormányzatoknak, hogy hallassák szavukat — monda Herczog Edit európai parlamenti képviselő — ez év januárjában Strasbourgban a Nukleáris Energia Jövőjéért Fórum tanácskozáson.

A megbeszélésen a nukleáris létesítmények körüli Európai Önkormányzatok Szövetségének (GMF) — e szervezet munkájában tagként vesz részt a NymTIT is — képviselői elmondták: örömdetes, hogy az önkormányzatok ilyen fórumon is tájékozathatnak az európai nukleáris létesítmények közelében folyó életről, az egyes települések és a nukleáris ipar közötti együttműködésről, és elmondhatják: jól, békésen, kényelmesen és biztonságosan, mindennemű ijesztgetődsi nélkül is lehet élni atomerőmű közelségében.

„A hazai hulladék-elhelyezésben és a kutatási programokban érintett térségek önkormányzatai úttörő szerepet vállaltak abban, hogy gondos felhasználóként a kapott forrásokat közcélra, településeik fejlesztésére, egy-egy adott település gondjainak enyhítésére vagy megoldására használják fel... A nukleáris létesítmények közelében lévő önkormányzatok európai képviselői különösen büszkék arra, hogy a nukleáris energia mellett való kiállásukkal hozzájárulhatnak a Kiotói Egyezmény célkitűzéseinek teljesítéséhez” — hívta fel a figyelmet Herczog Edit.

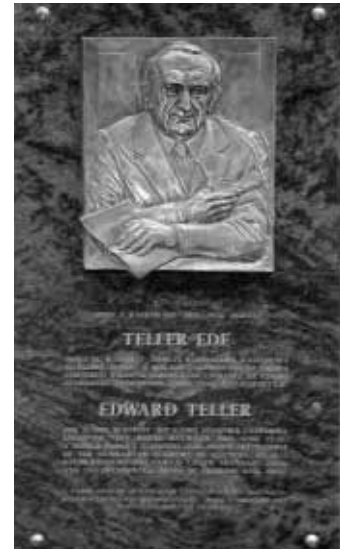
Teller-centenárium

Január közepén, születésének centenáriuma alkalmából a Paksi Atomerőmű Zrt. Belváros-Lipótváros Önkormányzatával, a Magyar Tudományos Akadémiával közösen emléktáblát avatott fel Teller Ede világhírű atomfizikus egykori lakhelyén, a budapesti Belvárosban. Az emléktábla avató ünnepségén az RHK Kft. is képviseltette magát, s koszorút helyezett el az emlékhelyen.

Képeink az ünnepi program pillanatait idézik fel.

Az RHK Kft. tisztelgő koszorúját Szabó Attila PR főmunkatárs helyezte el az emléktáblánál

Az emléktábla

Teller Ede 1908. január 15-én született Budapesten. Itt megkezdett egyetemi tanulmányait Németországban folytatta tovább. 22 évesen szerzett doktorátust a hidrogénionról írott disszertációjával, amellyel segített lefektetni a molekuláris pályák elméletének alapját.

1933-ban a zsidóüldözés miatt elvesztette göttingeni munkahelyét, de az ekkor már Angliában élő Szilárd Leó támogatásával állást kapott a londoni egyetemen, később Niels Bohrhoz ment Koppenhágába.

1935-ben Princetomba és a George Washington Egyetemre is meghívták, ő az utóbbit választotta, s magfizikával kezdett foglalkozni. A negyvenes évek elején csatlakozott Enrico Fermi csoportjához, amely korszakos kísérleteket végzett a nukleáris láncreakcióval.

Amikor Oppenheimer 1943-ban megszervezte Los Alamosban a titkos laboratóriumot, az elsők között hívta meg oda Teller Edét. A plutóniumtömegek befelé történő robbantással való egyesítésével foglalkozott, a magfúziót felhasználó „szuperbombát” (a hidrogénbomba) azonban ekkor még háttérbe szorította az atombomba. A háború után szerette volna folytatni kutatását, Hiroshima azonban megrendítette tudóstársai többségét. Csak a szovjet atombomba 1949-es felrobbantása után kezdtek újra a H-bomba fejlesztéséhez, Teller igazgatóhelyettes lett Los Alamosban.

Teller később a California Egyetem sugárzási laboratóriumának konzultánusa, fizikaprofesszora, utóbb a Lawrence Livermore Laboratórium igazgatóhelyettese, majd igazgatója, 1975-től a Hoover Intézet főmunkatársa volt. Ellenezte az atomcsend egyezményt, mely megtiltotta a légköri atomrobbantásokat, s a 70-es években az amerikai kormány nukleáris fegyverkezési tanácsadója lett.

1982–83-ban ő javasolta Reagan elnöknek a csillagháborús tervként is emlegetett stratégiai védelmi kezdeményezést (SDI). 2003-ban George W. Bush amerikai elnök a legmagasabb amerikai polgári kitüntetést, az Elnöki Szabadság-érdemrendet adományozta neki.

1990-ben látogatott először haza. 1994-ben megkapta a Magyar Köztársaság Érdemrendjének Középkeresztje a Csillaggal kitüntetést, 1997-ben a Magyarság Hírnevéért Díjat, 2001-ben elsőként kapta meg a Corvin-lánc kitüntetést.

Sokan jöttek el tisztelni a nagy magyar tudós emlékének

NYUGAT-MECSEKI
Tájéoló

Bakony, Boda, Bükösd, Cserfő, Cserkút, Hetedik, Hetréhegy, Kővágyászlós, Kővágytöltés

KISTÉRSÉGI HAVILAP

Kiadja a Noguchi Porter Novelli
(1054 Budapest,
Szabadság tér 7.)

Felelős kiadó a kft. ügyvezető
igazgatója. Szerkeszti a
szerkesztőbizottság. Készült
a Ferling PR & Communications
Kft. közreműködésével.

Nyomás: Molnár Nyomda és
Kiadó Kft., Pécs

ISSN 1786-0563